

Η κατάσταση της Ένωσης: Ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με το σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030

Βρυξέλλες, 17 Σεπτεμβρίου 2020

STATE OF THE UNION 2020

1. Ποια είναι τα βασικά στοιχεία της πρότασης της Επιτροπής και ποια είναι τα επόμενα βήματα;

Η Επιτροπή παρουσίασε σήμερα το σχέδιο κλιματικών στόχων της για το 2030, το οποίο αποτελείται από τα εξής: ανακοίνωση με τίτλο «Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030»· συνοδευτικό έγγραφο εκτίμησης επιπτώσεων· αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα σε επίπεδο ΕΕ· και τροποποιημένη πρόταση σχετικά με το σχέδιο ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα, με σκοπό την ενσωμάτωση του νέου στόχου μείωσης των εκπομπών για το 2030.

Η σημερινή ανακοίνωση προτείνει έναν πανενωσιακό στόχο για καθαρή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Ο στόχος αυτός θέτει την ΕΕ σε μια ισορροπημένη πορεία για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Η πρόταση της Επιτροπής βασίζεται σε ενδεδειγμένη εκτίμηση επιπτώσεων και επιβεβαιώνει ότι η μείωση των εκπομπών τουλάχιστον κατά 55 % έως το 2030 αποτελεί ρεαλιστικό και εφικτό στόχο.

Η επίτευξη αυτού του πιο φιλόδοξου στόχου για το κλίμα θα απαιτήσει τόνωση των επενδύσεων, η οποία θα συμβάλει στην πράσινη ανάκαμψη από την τρέχουσα κρίση την οποία έχει προκαλέσει η νόσος COVID-19. Στο πλαίσιο αυτό, η ευρωπαϊκή οικονομική αντίδραση στη νόσο COVID-19 προσφέρει μοναδική ευκαιρία για την επιτάχυνση της μετάβασης σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

Η ανακοίνωση σκιαγραφεί σειρά δράσεων που πρέπει να αναληφθούν σε όλους τους τομείς της οικονομίας για να υλοποιηθεί αυτή η πιο φιλόδοξη πορεία απαλλαγής από τον άνθρακα. Προσδιορίζει τις νομοθετικές πράξεις που θα επανεξετάσει η Επιτροπή για την υλοποίηση αυτού του πιο φιλόδοξου στόχου: την [οδηγία για το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών](#), τον [κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών](#), τον [κανονισμό για τη χρήση γης, την αλλαγή χρήσης γης και τη δασοκομία](#), την [οδηγία για την ενεργειακή απόδοση](#), την [οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας](#) και τον [κανονισμό σχετικά με τα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές CO₂ από αυτοκίνητα και ημιφορτηγά](#). Η Επιτροπή θα υποβάλει τις αντίστοιχες νομοθετικές προτάσεις έως τον Ιούνιο του 2021, μετά από ευρεία δημόσια διαβούλευση και ενδεδειγμένες εκτιμήσεις επιπτώσεων.

Άλλες νομοθετικές πράξεις που επίσης θα αναθεωρηθούν σε εύθετο χρόνο είναι η [οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων](#) και η [οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό](#), η νομοθεσία που υποστηρίζει την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών, όπως τα [ΔΕΔ-Ε](#) και τα [ΔΕΔ-Μ](#), και ο [κανονισμός για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα](#).

Η ανακοίνωση και η πρόταση για αύξηση του στόχου για το 2030 σε τουλάχιστον 55 % προετοιμάζουν το έδαφος για δημόσια συζήτηση το φθινόπωρο του 2020 σχετικά με την αύξηση της εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς της ΕΕ στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού έως το τέλος του 2020. Η έγκαιρη έγκριση του νέου στόχου θα επιτρέψει στην ΕΕ να γνωστοποιήσει την υψηλότερη φιλοδοξία της στους διεθνείς εταίρους πολύ πριν από τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Κλίμα (COP26), που θα διεξαχθεί το 2021 στη Γλασκόβη, και θα θέσει τον πήχυ και για τους άλλους.

Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης σήμερα αναθεωρημένη νομοθετική πρόταση για ενσωμάτωση αυτού του νέου στόχου για το 2030 στον [ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα](#), ο οποίος αποσκοπεί στη χάραξη της μακροπρόθεσμης κατεύθυνσης όλων των πολιτικών της ΕΕ για το κλίμα, με τη θέσπιση νομικής υποχρέωσης για την ΕΕ να έχει γίνει κλιματικά ουδέτερη έως το 2050.

2. Γιατί προτείνετε υψηλότερους στόχους μείωσης των εκπομπών για το 2030;

Η κλιματική κρίση παραμένει η καθοριστική πρόκληση της εποχής μας. Τα τελευταία πέντε χρόνια ήταν τα θερμότερα στην ιστορία. Η μέση θερμοκρασία του πλανήτη αυξήθηκε το 2019 κατά 1,1°C σε σχέση με τα

προβιομηχανικά επίπεδα. Οι συνέπειες της υπερθέρμανσης του πλανήτη είναι αδιαμφισβήτητες, με αύξηση της ξηρασίας, των καταιγίδων και άλλων ακραίων καιρικών φαινομένων. Πρέπει να αναλάβουμε επείγουσα και διαρκή δράση για τη διαφύλαξη της υγείας, της ευημερίας και της ευμάρειας των ανθρώπων στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι πολίτες της ΕΕ ανησυχούν ολοένα και περισσότερο, και δικαίως. Εννέα στους δέκα θεωρούν ότι η κλιματική αλλαγή αποτελεί σοβαρό πρόβλημα. Η ΕΕ ηγείται του παγκόσμιου αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής και η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να μεριμνήσει ώστε η ΕΕ να αναλάβει τώρα περαιτέρω δράση.

Οι τρέχουσες πολιτικές δεν θα μας οδηγήσουν σε ισορροπημένη πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, με αποτέλεσμα να χρειαστεί επιτάχυνση των ετήσιων μειώσεων μετά το 2030. Μια τέτοια ταχεία μετάβαση θα μπορούσε να αποδειχθεί μη ρεαλιστική για ορισμένους τομείς, και ιδίως για τις βιομηχανίες που χρειάζονται μακρά περίοδο προετοιμασίας. Οι τρέχοντες στόχοι θα σήμαιναν ότι θα επιτύχουμε μείωση μόνο κατά 60 % έως το 2050. Οι υφιστάμενες πολιτικές δεν παρέχουν επίσης στους επενδυτές την απαιτούμενη προβλεψιμότητα σχετικά με τους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους μας και εγκυμονούν κίνδυνο συσσώρευσης μη αξιοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού και μη αναγκαίου εγκλωβισμού στον άνθρακα.

Ως προηγμένη οικονομία με αποδεδειγμένα θετικό ιστορικό στην επιτυχή εφαρμογή φιλόδοξων πολιτικών για το κλίμα, η ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των παγκόσμιων τάσεων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η αύξηση της φιλοδοξίας της ΕΕ από το σημερινό επίπεδο στο 55 % για την επόμενη δεκαετία αποτελεί σημαντική αύξηση της εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς της ΕΕ στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και θέτει το πλαίσιο για τις επικείμενες διαπραγματεύσεις του ΟΗΕ για το κλίμα το 2021, ενισχύοντας έτσι την ηγετική θέση της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο.

3. Ποιες είναι οι οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες αυτού του πιο φιλόδοξου στόχου;

Η ΕΕ πέτυχε την αποσύνδεση των εκπομπών από την οικονομική ανάπτυξη κατά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, καθώς οι καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μειώθηκαν κατά 25 % μεταξύ του 1990 και του 2019, ενώ το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 62 %. Η ανάκαμψη της οικονομίας από την πανδημία COVID-19 απαιτεί μαζική τόνωση των επενδύσεων και, αν αυτό γίνει κατά τρόπο που να συνάδει με την αυξημένη φιλοδοξία για το κλίμα, θα δώσει βραχυπρόθεσμη οικονομική ώθηση που μπορεί να προωθήσει τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη.

Έως το 2030 η τόνωση των επενδύσεων, αν συνδυαστεί με τη χρήση εσόδων από την τιμολόγηση του άνθρακα για τη μείωση άλλων στρεβλωτικών φόρων, μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του ΑΕΠ κατά έως και 0,5 %. Υπό τις παρούσες συνθήκες, όπου η οικονομία λειτουργεί κάτω από τα επίπεδα των παραγωγικών δυνατοτήτων της λόγω της υγειονομικής κρίσης που προκλήθηκε από την COVID-19, η αναγκαία τόνωση των επενδύσεων για την επίτευξη πιο φιλόδοξων κλιματικών στόχων θα μπορούσε να δώσει στην οικονομία την ώθηση που τόσο χρειάζεται. Αντιστρόφως, η επένδυση στην πεπατημένη μπορεί να τονώσει τη βραχυπρόθεσμη ανάκαμψη, αλλά, μην αντιμετωπίζοντας την πρόκληση της κλιματικής αλλαγής, ενδέχεται να δημιουργήσει μη αξιοποιήσιμα στοιχεία ενεργητικού και, ως εκ τούτου, να αυξήσει την ανάγκη για περαιτέρω επενδύσεις αργότερα. Η πανδημία έχει ήδη επιταχύνει την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα.

Η τιμολόγηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για παράδειγμα με την επέκταση της χρήσης του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής, οδηγεί σε καλύτερα μακροοικονομικά αποτελέσματα. Όχι μόνο παρέχει οικονομικό κίνητρο για την αποτελεσματική μείωση των εκπομπών, αλλά, επιπλέον, παράγει έσοδα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μειώσεις της φορολόγησης της εργασίας, για επενδύσεις κεφαλαίου και για τη στήριξη των νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος. Για τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος οι δαπάνες θέρμανσης αποτελούν σχετικά μεγαλύτερο βάρος απ' ό,τι για τα νοικοκυριά με υψηλότερο εισόδημα. Επιπλέον, τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος χρησιμοποιούν πιο συχνά πολύ ρυπογόνα καύσιμα, όπως ο άνθρακας. Η κοινωνική πολιτική και η ανακαίνιση των κτιρίων θα συμβάλουν στον περιορισμό του αντικτύπου στους λογαριασμούς θέρμανσης και ηλεκτρικού ρεύματος.

Εφαρμόζοντας πολιτικές ενδυνάμωσης, δίνουμε ιδιαίτερη προσοχή στην παροχή στήριξης στα πλέον ευάλωτα μέλη της κοινωνίας μας κατά τη διάρκεια αυτής της μετάβασης, ώστε να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω. Η πρωτοβουλία NextGenerationEU και το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027, από τους πόρους των οποίων τουλάχιστον το 30 % θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες σχετικές με το κλίμα, παρέχουν σειρά εργαλείων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος, όπως ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, που θα στηρίξουν τις περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα και ανθρακούχων εκπομπών. Το κύμα ανακαίνισης κτιρίων θα βοηθήσει τα πιο ευάλωτα νοικοκυριά και τα άτομα που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ενεργειακής φτώχειας να επωφεληθούν από ενεργειακά αποδοτικότερες κατοικίες.

4. Ποιες είναι οι επενδυτικές ανάγκες;

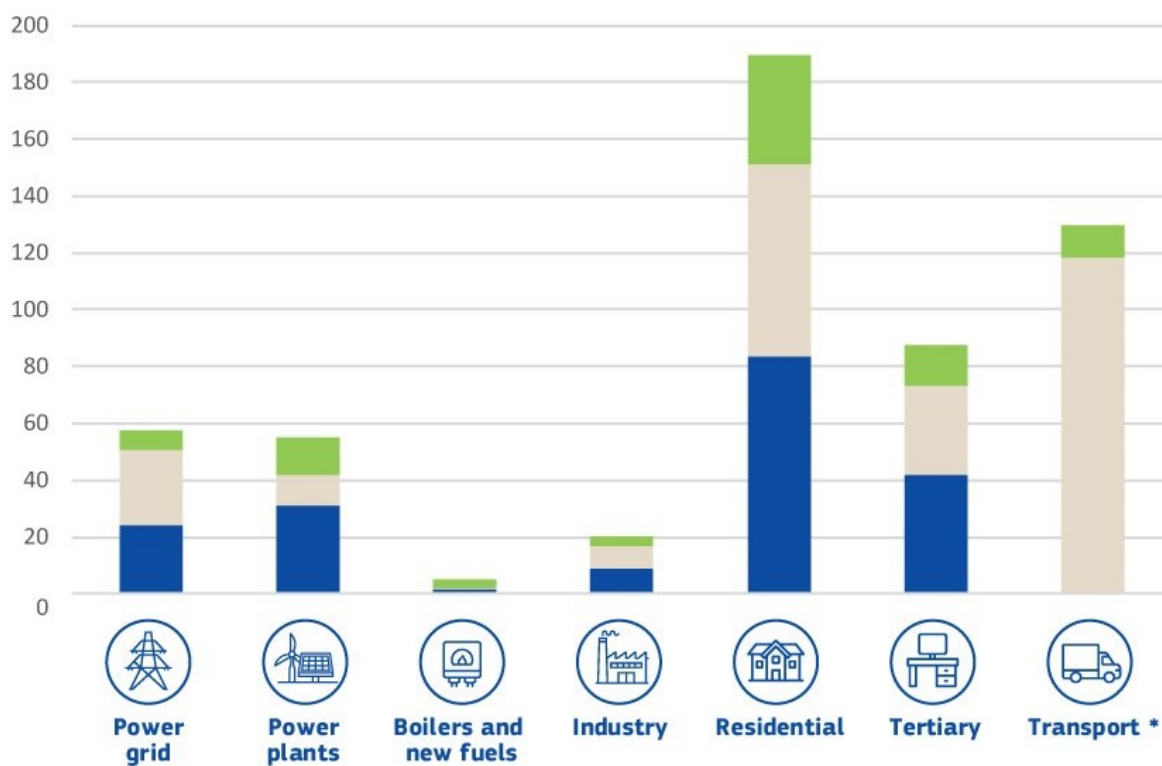
Η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 θα απαιτήσει σημαντικές πρόσθετες επενδύσεις για την απαλλαγή της παραγωγής ενέργειας, της βιομηχανίας και των μεταφορών από τον άνθρακα, καθώς και για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. Μακροπρόθεσμα, θα μειώσει τις δαπάνες για καύσιμα και την εξάρτηση από τις εισαγωγές ορυκτών

καυσίμων και θα βελτιώσει την ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ.

Εκτιμάται ότι, με τον στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55 %, οι ετήσιες επενδύσεις στο ενεργειακό σύστημα θα πρέπει να είναι κατά περίπου 350 δισ. ευρώ υψηλότερες κατά την επόμενη δεκαετία (2021-2030) σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία (2011-2020). Αυτό οφείλεται κυρίως σε νέες δυναμικότητες και διασυνδέσεις, συμπεριλαμβανομένων, αφενός, των αντικαταστάσεων παλαιών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής και βιομηχανικών μονάδων που πλησιάζουν στο τέλος της οικονομικής ζωής τους και, αφετέρου, της ανακαίνισης κτιρίων. Αυτό το επίπεδο επενδύσεων μπορεί να παράσχει την πολύ αναγκαία ώθηση για την επίτευξη μακροχρόνιας ανάκαμψης από την κρίση COVID-19 προς όφελος της οικονομίας μας και των πολιτών μας. Η διοχέτευση κεφαλαίων στις κατάλληλες επενδύσεις είναι σημαντικότερη από ποτέ στο σημερινό πλαίσιο και οι οικονομίες μας δεν έχουν την πολυτέλεια να επενδύσουν σε περιουσιακά στοιχεία που ενδέχεται να καταστούν παρωχημένα στο εγγύς μέλλον.

Ειδικότερα, με το πρόγραμμα NextGenerationEU και τον επόμενο πολυετή προϋπολογισμό της ΕΕ, η ΕΕ θα δαπανήσει 1,8 τρισεκατομμύρια ευρώ για να συμβάλει στην ανάκαμψη της οικονομίας μετά τις απώλειες που προκάλεσε η πανδημία του κορονοϊού, ενώ τουλάχιστον το 30 % του ποσού αυτού θα πρέπει να δαπανηθεί για τη στήριξη των στόχων μας για το κλίμα.

Ετήσιος μέσος όρος επενδύσεων κατά την περίοδο 2011-2020 και πρόσθετες επενδύσεις για την περίοδο 2021-30 βάσει των υφιστάμενων πολιτικών και για την επίτευξη μειώσεων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά -55 % — σε δισεκατομμύρια ευρώ (2015)

* Στον τομέα των μεταφορών αναφέρονται μόνο οι πρόσθετες επενδύσεις

	Πρόσθετες επενδύσεις για την επίτευξη μειώσεων των αερίων του θερμοκηπίου κατά -55 %, 2021-2030
	Πρόσθετες επενδύσεις που θα χρειαστούν για την περίοδο 2021-2030 σε σύγκριση με την περίοδο 2011-2020 βάσει των σημερινών πολιτικών για το 2030
	Ιστορικό ετήσιων επενδύσεων στο ενεργειακό σύστημα 2011-2020

5. Ποια είναι τα άλλα οφέλη που μπορούν να αναμένονται;

Η ενίσχυση της δράσης για το κλίμα βελτιώνει την ποιότητα του αέρα, πράγμα ιδιαίτερα επωφελές για τους πολίτες ορισμένων κρατών μελών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Σε συνδυασμό με την υφιστάμενη πολιτική για καθαρό αέρα, η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55 % θα μειώσει την ατμοσφαιρική ρύπανση κατά 60 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 2015. Αυτό θα βελτιώσει σημαντικά την υγεία των Ευρωπαίων και θα μειώσει τις βλάβες στην υγεία κατά τουλάχιστον 110 δισ. ευρώ σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2015. Η ενίσχυση της δράσης για το κλίμα, από μόνη της, θα μειώσει το

κόστος του ελέγχου της ατμοσφαιρικής ρύπανσης κατά τουλάχιστον 5 δισ. ευρώ και την έκταση της ΕΕ που πλήττεται από την οξίνιση κατά σχεδόν 10 %.

Η ΕΕ εξαρτάται από εισαγωγές για τις ενεργειακές της ανάγκες και οι εισαγωγές ορυκτών καυσίμων ανέρχονται επί του παρόντος σε περίπου 2 % του ΑΕΠ. Η επιτάχυνση της κλιματικής και ενεργειακής μετάβασης θα επιτρέψει στην ΕΕ να μειώσει σημαντικά το κόστος των καυσίμων και τις σχετικές εισαγωγές της, βελτιώνοντας το εμπορικό της ισοζύγιο και απελευθερώνοντας πόρους για άλλες χρήσεις. Η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55 % έως το 2030 θα σήμαινε μείωση του όγκου των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων κατά περισσότερο από 25 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2015. Ως εκ τούτου, η επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 θα έχει ως αποτέλεσμα εξοικονόμηση 100 δισεκατομμυρίων ευρώ την επόμενη δεκαετία και έως 3 τρισεκατομμυρίων ευρώ έως το 2050.

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί άμεση αιτία απωλειών βιοποικιλότητας. Συνεπώς, ο περιορισμός της κλιματικής αλλαγής έχει καίρια σημασία για τη διαφύλαξη της βιοποικιλότητας σε παγκόσμια κλίμακα. Οι δράσεις για την αύξηση των απορροφήσεων από την καταβόθρα χρήσης γης, όπως η επανύγρανση οργανικών εδαφών και τυρφώνων, καθώς και η αποκατάσταση των δασών, μπορούν να συμβάλουν στην ανάσχεση των απωλειών βιοποικιλότητας στην Ευρώπη. Με την ανάπτυξη της πρωτοβουλίας της ΕΕ για την ανθρακοδεσμευτική γεωργία, οι γεωργοί θα αποκτήσουν μια νέα επιχειρηματική ευκαιρία μέσω της παγίδευσης του διοξειδίου του άνθρακα.

6. Ποιες είναι οι επιπτώσεις αυτού του σχεδίου σε επίπεδο κρατών μελών και ποια μέτρα προτείνονται για τις περιφέρειες που επηρεάζονται περισσότερο από τον πιο φιλόδοξο στόχο;

Στο παρόν στάδιο, οι επιπτώσεις έχουν αξιολογηθεί μόνο σε επίπεδο ΕΕ. Οι μακροοικονομικές επιπτώσεις σε επίπεδο κρατών μελών θα διαφέρουν κάπως, καθώς τα κράτη μέλη ξεκινούν από διαφορετικά σημεία εκκίνησης την πορεία τους προς την κλιματική ουδετερότητα, ενώ τα χαρακτηριστικά των εκπομπών τους διαφέρουν ως προς την τομεακή τους σύνθεση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η δίκαιη μετάβαση αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της Πράσινης Συμφωνίας.

Τα κράτη μέλη θα επωφεληθούν από σημαντικά εργαλεία σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπιση των όποιων προκλήσεων ενδέχεται να αντιμετωπίσουν. Το προτεινόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 και το πρόγραμμα NextGenerationEU θα διαθέσουν τουλάχιστον το 30 % των κονδυλίων τους σε δαπάνες σχετικές με την κλιματική αλλαγή, ενώ, παράλληλα, απαιτούν το 100 % της χρηματοδότησης να συνάδει με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού.

Παραδείγματα ειδικών μέσων που διασφαλίζουν τη δίκαιη μετάβαση είναι το επενδυτικό σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης, συμπεριλαμβανομένου του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, που δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στις περιφέρειες που έχουν τομείς υψηλής έντασης άνθρακα, οι οποίοι πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία. Το Ταμείο Εκσυγχρονισμού θα στηρίξει επίσης επενδύσεις στην ενεργειακή μετάβαση στα κράτη μέλη με τα χαμηλότερα εισοδήματα.

Επιπλέον, τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και η διάθεση των κεφαλαίων ανάκαμψης θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται πλήρως με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Η έξυπνη χρήση αυτών των κεφαλαίων μπορεί να κινητοποιήσει σημαντικές επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα.

Η υφιστάμενη νομοθεσία για το κλίμα διασφαλίζει επίσης την ανακατανομή. Η μέριμνα αυτή περιλαμβάνει την πρόβλεψη διαφοροποιημένων στόχων για τα επιμέρους κράτη μέλη στον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών, την ανακατανομή των δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ της ΕΕ για πλειστηριασμούς και το Ταμείο Εκσυγχρονισμού, που επικεντρώνεται σε επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας και την προώθηση της δίκαιης μετάβασης σε 10 κράτη μέλη με χαμηλότερα εισοδήματα.

Τον Ιούνιο του 2021 θα υποβληθούν νομοθετικές προτάσεις για την επικαιροποίηση του νομοθετικού πλαισίου για το κλίμα. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τις επιπτώσεις σε επίπεδο κρατών μελών και θα εξετάσει ζητήματα που σχετίζονται με την κατανομή. Ένα σημαντικό ζήτημα στο πλαίσιο αυτό θα είναι ο τρόπος με τον οποίο τα έσοδα από την τιμολόγηση του άνθρακα θα κατανέμονται μεταξύ των κρατών μελών και της ΕΕ ως ίδιοι πόροι.

7. Πώς θα ενσωματωθεί στη νομοθεσία για το κλίμα ο στόχος του 55 %;

Η ισχύουσα νομοθεσία για το κλίμα έχει θεσπιστεί με στόχο να επιτευχθεί μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 1990. Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ) και ο κανονισμός για τον επιμερισμό των προσπαθειών, σε συνδυασμό με τον στόχο του 32 % για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τον στόχο του 32,5 % για την ενεργειακή απόδοση, προβλέπεται να μειώσουν τις εκπομπές κατά περίπου 45 % έως το 2030. Συμπεριλαμβανομένων των απορροφήσεων από τους τομείς της χρήσης γης, της αλλαγής χρήσης γης και της δασοκομίας, οι καθαρές εκπομπές προβλέπεται να μειωθούν κατά περίπου 47 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Η νομοθεσία αυτή θα πρέπει να επικαιροποιηθεί στο σύνολό της, ώστε να αντικατοπτρίζει στόχο μείωσης των εκπομπών κατά 55 % έως το 2030, ενσωματώνοντας όλες τις εκπομπές και απορροφήσεις.

Το ΣΕΔΕ της ΕΕ έχει αποδειχθεί αποτελεσματικό εργαλείο για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Είναι σαφές ότι η τιμή του άνθρακα, όταν είναι επαρκώς υψηλή, γίνεται ισχυρή κινητήρια δύναμη για άμεση αλλαγή και σαφές μήνυμα για επενδύσεις χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Έτσι, συμβάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης.

Θα μπορούσε να αναπτυχθεί ένα διευρυμένο ΣΕΔΕ της ΕΕ, το οποίο θα περιλαμβάνει τις οδικές μεταφορές και τα κτίρια και θα καλύπτει ενδεχομένως μελλοντικά όλες τις χρήσεις της καύσης ορυκτών καυσίμων. Οι εκπομπές από τον τομέα της ναυτιλίας θα καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, λαμβανομένου υπόψη του ισχύοντος συστήματος παρακολούθησης. Θα χρειαστεί επίσης να επανεξεταστεί, αφενός, το ανώτατο όριο του ΣΕΔΕ της ΕΕ και, αφετέρου, η ετήσια πορεία μείωσής του (συντελεστής γραμμικής μείωσης).

Η απόφαση σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των εκτός της ΕΕ αερομεταφορών και της εκτός της ΕΕ ναυσιπλοΐας στο ΣΕΔΕ της ΕΕ θα εξαρτηθεί από τα αποτελέσματα των μελλοντικών μελετών εκτίμησης επιπτώσεων, υπό το πρίσμα της προόδου που θα επιτευχθεί στο πλαίσιο του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΔΝΟ) και του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ), όπως το σύστημα αντιστάθμισης και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές (CORSIA).

Ο κανονισμός για τον επιμερισμό των προσπαθειών, ο οποίος θέτει εθνικούς στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε τομείς που επί του παρόντος δεν υπάγονται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ, θα επανεξεταστεί. Η επέκταση του πεδίου εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ μπορεί να οδηγήσει σε αλληλεπικαλύψεις με τον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει περαιτέρω το θέμα αυτό.

Ο στόχος μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο σύνολο της οικονομίας θα περιλαμβάνει πλήρως τις εκπομπές και τις απορροφήσεις από τους τομείς της χρήσης γης, της αλλαγής χρήσης γης και της δασοκομίας, όπως αναφέρεται στην απογραφή της ΕΕ. Η νομοθεσία για τη χρήση γης, την αλλαγή χρήσης γης και τη δασοκομία θα επανεξεταστεί και θα εξακολουθήσει να θέτει ελάχιστες απαιτήσεις για τη χρήση γης στην ΕΕ, οι οποίες θα καθορίζουν το ελάχιστο επίπεδο φιλοδοξίας της.

Στις οδικές μεταφορές, η εμπορία δικαιωμάτων εκπομπής έχει το πλεονέκτημα της δέσμευσης των εκπομπών του στόλου των οχημάτων κάτω από το ανώτατο όριο και ταυτόχρονα της παροχής κινήτρων για αλλαγή συμπεριφοράς με μακροχρόνιες συνέπειες στις λύσεις κινητικότητας μέσω του μηνύματος που δίνεται από τις τιμές. Ταυτόχρονα, τα πρότυπα επιδόσεων εκπομπών CO₂ για τα αυτοκίνητα αποτελούν τον κύριο κινητήριο μοχλό για τη διασφάλιση του εφοδιασμού με σύγχρονα και καινοτόμα καθαρά οχήματα, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Για να εξασφαλιστεί σαφής πορεία προς την κατεύθυνση των μηδενικών εκπομπών, τα πρότυπα εκπομπών CO₂ για τα αυτοκίνητα και τα ημιφορτηγά θα επανεξεταστούν και θα ενισχυθούν.

Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να χρησιμοποιεί τη διπλωματία της στον τομέα του περιβάλλοντος, του κλίματος και της ενέργειας, καθώς και το πλήρες φάσμα των μέσων εξωτερικής πολιτικής της, για να ενισχύσει το επίπεδο φιλοδοξίας των εταιρών της και να επιταχύνει την παγκόσμια μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα. Ελλείψει συγκρίσιμων αυξήσεων φιλοδοξίας από τους εταίρους μας, καθώς η ΕΕ αυξάνει τις δικές της φιλοδοξίες για το κλίμα, η Επιτροπή θα προτείνει έναν μηχανισμό συννοριακής προσαρμογής άνθρακα σύμφωνα με τους κανόνες του ΠΟΕ, για επιλεγμένους τομείς, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος διαρροής άνθρακα.

8. Γιατί η Επιτροπή δεν προτείνει επιμέρους στόχους για κάθε κράτος μέλος όσον αφορά τις μειώσεις των εκπομπών;

Στον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών καθορίζονται δεσμευτικοί εθνικοί στόχοι μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για την περίοδο 2021-2030. Οι στόχοι αυτοί εφαρμόζονται σε τομείς εκτός ΣΕΔΕ, όπως τα κτίρια, η γεωργία, τα απόβλητα και οι μεταφορές (εκτός της αεροπορίας και της διεθνούς ναυτιλίας). Η θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής για σημαντικό ποσοστό των υφιστάμενων τομέων του κανονισμού για τον επιμερισμό των προσπαθειών, την οποία θα εξετάσει η Επιτροπή, θα έχει συνέπειες για τον εν λόγω κανονισμό.

Η Επιτροπή θα προβεί σε περαιτέρω διαβουλεύσεις σχετικά με τις διάφορες επιμέρους επιλογές κατά την ανάπτυξη των διαφόρων πρωτοβουλιών τομεακής πολιτικής που έχουν προγραμματιστεί για τον Ιούνιο του 2021. Θα εμβαθύνει την ανάλυση αυτή στις τομεακές εκτιμήσεις επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής ανάλυσης που θα διενεργήσει ανά κράτος μέλος για την αντιμετώπιση των προβλημάτων κατανομής και δικαιοσύνης.

9. Ποιος είναι ο ρόλος του τομέα της γεωργίας και της χρήσης γης στην επίτευξη του πιο φιλόδοξου στόχου για το κλίμα;

Ως πηγή εκπομπών υποξειδίου του αζώτου και μεθανίου, οι τομείς της γεωργίας, της χρήσης γης, της αλλαγής χρήσης γης και της δασοκομίας είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη του συνολικού στόχου για μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050. Ταυτόχρονα, οι τομείς αυτοί μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αποθήκευση άνθρακα. Με την έξυπνη συνεργασία

μεταξύ των γεωργών, με τη χρήση τεχνολογιών όπως η γεωργία ακριβείας και με τη στήριξη των επενδύσεων, της παροχής συμβουλών και της καινοτομίας, οι τομείς αυτοί μπορούν ήδη να καταστούν κλιματικά ουδέτεροι και να αρχίσουν να απορροφούν άνθρακα έως το 2035. Αυτό δεν αποτελεί μόνο επιχειρηματική ευκαιρία για τους γεωργούς, καθώς δράσεις όπως η δάσωση και η αποκατάσταση υγροτόπων, τυρφώνων και υποβαθμισμένων εδαφών είναι επίσης επωφελείς για τη βιοποικιλότητα. Η ανακοίνωση εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο ο ισχύων κανονισμός για τη χρήση γης, την αλλαγή χρήσης γης και τη δασοκομία μπορεί να συμβάλει στην επέκταση της καταβόθρας χρήσης γης.

Επιπλέον, οι τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας αποτελούν σημαντική πηγή πρώτων υλών για τη βιοοικονομία, υλικών για τον κατασκευαστικό τομέα και για τη βιοενέργεια, δίνοντας σε άλλους τομείς τη δυνατότητα να μειώσουν τις εκπομπές τους. Αυτό θα πρέπει να γίνει με βιώσιμο τρόπο και να μη βασίζεται σε μη βιώσιμη εντατικοποίηση της υλοτομίας.

10. Ποιες είναι οι συνέπειες του σχεδίου αυτού στο ενεργειακό μας σύστημα;

Η επίτευξη μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 απαιτεί αυξημένο μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, της τάξης του 38 % έως 40 % της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης. Ο τομέας της ηλεκτρικής ενέργειας θα εξακολουθήσει να εγκαταλείπει τα ορυκτά καύσιμα, τα οποία θα παράγουν λιγότερο από το 20 % της ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ το 2030, ενώ οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα προμηθεύουν περίπου τα δύο τρίτα της ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ. Η εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής αναφέρει ότι η κατανάλωση τελικής και πρωτογενούς ενέργειας θα μειωθεί περαιτέρω έως το 2030, ενώ παράλληλα θα επιτευχθεί εξοικονόμηση 36-37 % όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση.

Στον τομέα της θέρμανσης και της ψύξης οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα αντιπροσωπεύουν περίπου το 40 % το 2030, κυρίως με τη στροφή προς λύσεις θέρμανσης από ανανεώσιμες πηγές, από τις οποίες οι αντλίες θερμότητας είναι η ταχύτερα αναπτυσσόμενη λύση. Τα κτίρια θα γίνουν αποδοτικότερα από ενεργειακή άποψη και θα βασίζονται λιγότερο στα ορυκτά καύσιμα για θέρμανση και ψύξη. Ως εκ τούτου, έως το 2030, οι εκπομπές από τα κτίρια θα μειωθούν κατά περίπου 60 % σε σύγκριση με το 2015.

Όπως υπολογίζεται στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στον τομέα των μεταφορών θα ανέλθουν σε ποσοστό περίπου 24 % μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης και χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων, προηγμένων βιοκαυσίμων και άλλων ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Ταυτόχρονα, τα αναθεωρημένα πρότυπα εκπομπών CO₂ για τα αυτοκίνητα και τα ημιφορτηγά θα εξασφαλίσουν επαρκή διαθεσιμότητα καθαρών αυτοκινήτων στην αγορά. Η στήριξη της μετάβασης αυτής θα απαιτήσει την αντίστοιχη ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού έως το 2030. Στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας, η Επιτροπή επιθυμεί την εγκατάσταση 1 εκατομμυρίου νέων σημείων φόρτισης σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

11. Ποιος είναι ο ρόλος των ενεργειακών στόχων και της ενεργειακής νομοθεσίας; Θα αναθεωρηθεί η ενεργειακή νομοθεσία και πότε;

Η οδηγία για την ενεργειακή απόδοση, η οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ο κανονισμός για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα αποτελούν βασικά νομοθετήματα για την επίτευξη του ενισχυμένου στόχου μείωσης κατά 55 % των αερίων θερμοκηπίου, σε συνδυασμό με την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και τη νομοθεσία για τα προϊόντα (οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό και κανονισμοί για την ενεργειακή επισήμανση και την επισήμανση των ελαστικών). Η οδηγία για την ενεργειακή απόδοση και η οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα αναθεωρηθούν έως τον Ιούνιο του 2021.

Η επίτευξη των υφιστάμενων στόχων της ΕΕ για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση για το 2030, αντίστοιχου ύψους τουλάχιστον 32 % και τουλάχιστον 32,5 %, αντίστοιχως, θα οδηγήσει σε υπερκάλυψη του τρέχοντος στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (40 %). Ωστόσο, για να υπάρξει επαρκής συμβολή στον στόχο του 55 %, οι πολιτικές για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση θα πρέπει να ενισχυθούν και να υποστηριχθούν από νέες πρωτοβουλίες, όπως το επικείμενο κύμα ανακαίνισης κτιρίων και μια στρατηγική για την υπεράκτια ενέργεια. Η επανεξέταση της σχετικής νομοθεσίας θα μπορούσε να περιλαμβάνει την αναβάθμιση των στόχων της ΕΕ για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση.

12. Πώς συμβάλλουν τα κράτη μέλη στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για το 2030 και στην πράσινη ανάκαμψη μέσω των εθνικών σχεδίων τους για την ενέργεια και το κλίμα;

Τα κράτη μέλη περιέγραψαν τη συμβολή τους στους ενωσιακούς στόχους για το κλίμα και την ενέργεια στα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ). Τα σχέδια αυτά παρέχουν επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο τα κράτη μέλη προσεγγίζουν την πρώτη φάση της μετάβασής τους προς την κλιματική ουδετερότητα και του τρόπου με τον οποίο επιθυμούν να κινηθούν κατά την περίοδο 2021-2030 σε πέντε τομείς: απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, ενεργειακή απόδοση, ενεργειακή ασφάλεια, εσωτερική αγορά ενέργειας, έρευνα και καινοτομία και ανταγωνιστικότητα.

Το πρώτο βασικό πόρισμα της αξιολόγησης σε επίπεδο ΕΕ, που εγκρίθηκε μαζί με το σχέδιο κλιματικών στόχων για το 2030, είναι ότι τα κράτη μέλη επιταχύνουν την ενεργειακή και κλιματική τους μετάβαση. Τα

σχέδια δείχνουν ότι σχεδόν όλα τα κράτη μέλη καταργούν σταδιακά τον άνθρακα ή έχουν ορίσει ημερομηνία σταδιακής κατάργησης. Η χρήση άνθρακα προβλέπεται να μειωθεί κατά 70 % σε σύγκριση με το 2015, ενώ η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές προβλέπεται να ανέλθει στο 60 % της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2030. Οι θετικές τάσεις της αγοράς και των επενδύσεων θα πρέπει να συνοδευθούν από αυξημένες προσπάθειες για τη σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων στα ορυκτά καύσιμα, όπως συνέστησε ήδη η Επιτροπή το 2019.

Τα κράτη μέλη βρίσκονται σε καλό δρόμο για να υπερβούν τον τρέχοντα στόχο της ΕΕ για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Από την αξιολόγηση προκύπτει ότι, βάσει των υφιστάμενων και των προγραμματισμένων μέτρων στα ΕΣΕΚ, οι τρέχοντες στόχοι για το 2030 θα ξεπεραστούν. Το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα μπορούσε να φθάσει το 33,1-33,7 % το 2030, υπερβαίνοντας τον τρέχοντα στόχο του κατ' ελάχιστον 32 % για το 2030. Ωστόσο, τα τρέχοντα εθνικά σχέδια εξακολουθούν να παρουσιάζουν ένα κενό φιλοδοξίας όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση, το οποίο ανέρχεται στο 2,8 % για την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας και στο 3,1 % για την τελική κατανάλωση ενέργειας. Τα ΕΣΕΚ δεν δίνουν ακόμη επαρκή προσοχή στις ανάγκες έρευνας και καινοτομίας για την επίτευξη των στόχων για το κλίμα και την ενέργεια. Ωστόσο, τα σχέδια θα εξελιχθούν και η επόμενη επίσημη αναθεώρηση προβλέπεται για το 2023.

Τα ΕΣΕΚ είναι επίσης επενδυτικά σχέδια για την πράσινη ανάκαμψη και μετάβαση. Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και τα σχέδια δίκαιης μετάβασης, τα οποία εκπονούν τα κράτη μέλη για να επωφεληθούν από τους ενωσιακούς μηχανισμούς χρηματοδότησης που θεσπίστηκαν πρόσφατα, πρέπει να συνάδουν με τα ΕΣΕΚ. Τα σχέδια προσδιορίζουν τομείς που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επίτευξη των επενδύσεων, όπως η ενεργειακή απόδοση, η ανακαίνιση κτιρίων, η ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η βιώσιμη κινητικότητα, ο εκσυγχρονισμός των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και η τόνωση της καινοτομίας.

Η αξιολόγηση των ΕΣΕΚ θα αποτελέσει τη βάση για τις οδηγίες που θα παράσχει η Επιτροπή στα κράτη μέλη για την κατάρτιση των εθνικών τους σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η αξιολόγηση παρέχει καλά παραδείγματα έργων και τεχνολογικών τομέων, όπως το ανανεώσιμο υδρογόνο και οι μπαταρίες, όπου αυξάνονται οι επενδύσεις στα κράτη μέλη.

Η σημερινή αξιολόγηση σε επίπεδο ΕΕ θα συμπληρωθεί με 27 επιμέρους αξιολογήσεις που θα εγκριθούν τον Οκτώβριο, μαζί με την έκθεση για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης. Οι αξιολογήσεις αυτές θα περιλαμβάνουν ειδικές οδηγίες για κάθε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένου του μεγέθους των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που χρειάζονται για την απελευθέρωση του δυναμικού της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας.

Για περισσότερες πληροφορίες:

[IP/20/1599](#)

QANDA/20/1598

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

[Lynn RIETDORF](#) (+32 2 297 49 59)

[Ana CRESPO PARRONDO](#) (+32 2 298 13 25)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)